

MY STORY/ OUR STORY

U moet weten dat ik vóór die datum van 25 januari al vele jaren met de kunst getrouwd ben.

Maar mijn verhaal begint een paar maanden voor 25 januari 1971.

Een vriend van me gaat trouwen. De huwelijksplechtigheid vindt plaats in een klein kasteeltje.

Waar ben ik mee bezig, ik ben onrustig, loop met een glaasje op en neer naar de telefoon en terug, ik heb een afspraakje met hockeymeisje Tineke, loop weer terug als een zekere Leonie plots in mijn omgeving zit. Ze vertelt dat ze medicijnen heeft gestudeerd en op het punt staat naar Tunesië te vertrekken om daar ergens in een verlaten gebied te gaan werken. Ik zeg daarop:

'Dat gaat niet gebeuren dat jij naar Tunesië gaat. . 'Dat gaat niet gebeuren ?' herhaalt ze. 'Hoezo niet, ga jij dat voor mij bepalen ?

Ik ben eigen baas. . Nee, je gaat niet nadat je met mij bent uitgegaan en daarna wil je niet meer naar Tunesië.' ***'Wat ben jij een arrogante bal zeg'.*** 'Ja, maar ik zeg het toch heel aardig. Weet je wat, ik bel je deze week op en maken we een afspraakje.' Leonie werkt in het ziekenhuis in Sittard, moet ik dus daar naar toe. En ja natuurlijk, ze is niet meer naar Tunesië geweest, ja wel veel later, met mij op vakantie. We weten het meteen. ***Wat ze me direct duidelijk maakt en toevoegt: 'Denk eraan dat ik altijd wil werken en niet zo'n beetje ook: Ik wil heel hard werken.*** Dat is dan direct duidelijk. En, zeg ik, heb ook iets te vertellen. Ik ben een kunstverzamelaar en ik beslis zelf of ik iets wil aankopen, daar ga jij niet over. Het is geen gewone kunst, een mooi plaatje aan de muur, het moet schuren en pijn doen. Ik ben niet voor niets Pijnenburg, voor mijn Duitse leraar zelfs "Herr von Schmerzenburg".

Wij trouwen op maandag 25 januari 1971. Het feest vindt plaats in de Hoefslag in Helmond, waar vroeger de familie Hoedemakers een restaurant hebben met minigolf en aan een houten aanbouw vele omgedraaide pannen met gaten erin zitten waar honderden vogeltjes in en uit vliegen. In mijn gedachten vliegen ze mee om ons te begeleiden door het leven. De lucht is vervuld met kwinkelerende vogeltjes.

Nu moet u weten dat in de kunst er een grote omwenteling staat te gebeuren. De 'conceptuele kunst' heerst als een vorst. Het is kort gezegd 'het concept – het idee' dat het belangrijkste is. Het is een abstract idee. Je kunt een idee zelfs telefonisch laten uitvoeren.

Schilderen is totaal uit de mode. Georg Immendorf die naar aanleiding van Joseph Beuys' opmerking: '**Wie maakt er in deze tijd toch nog een schilderij ?.**' Waarop Immendorf een ruw schilderij schildert met daarop over het hele rode doek een groot zwart kruisteken en de hoed van Beuys. Met grote letters erbij: '**Hört auf zu malen**', dat misschien wel het begin is van een revival van de schilderkunst..

Wie wil er nog een penseel vasthouden en ruiken naar verf. Leonie, door mij ook Nientje genoemd, is geen concept, maar van vlees en bloed die mijn steun en toeverlaat wordt.

De jaren 1980 noemen we de **wilde jaren**, met hernieuwde belangstelling voor schilderen, hartstochtelijk schilderen en nieuwe mythen creëren.

Neo-expressionisme wordt het genoemd. Alles is wild in die dagen. Je hebt de Neue Wilden uit Duitsland. **Baselitz**, als een van de eersten, woont in Oost-Duitsland klimt over de muur en valt met zijn hoofd op de grond en schildert **vanaf die dag alles op zijn kop. De kunstwereld staat inderdaad op zijn kop.** Er zijn onder andere kunstenaars als Reinier Fetting en de groep die zich '**De Mühlheimer Freiheit**' noemt met Walter Dahn en Georg Dokoupil.

Ik kom in die tijd veel in de galerie van Riekje Swart in Amsterdam. Riekje is een bijzondere vrouw, ze heeft een neus voor het nieuwste van het nieuwste. Ze is mager en zó licht dat ik haar eens, toen ze te veel had gedronken, via de smalle trap naar boven heb gebracht en in bed gelegd. Ze is kleurenblind en kan geen diepte ervaren. Maar toch is haar blik onfeilbaar. Zij verkoopt vooral de 'Figuration Libre' uit Frankrijk met kunstenaar Robert Combas die op grote, bijna afval karton, schildert. Geen lijsten eromheen, alles moet ruw en onaf zijn. Ik koop grote werken vanaf 500 gulden, nog geen 250 euro.

Op een bepaald moment hoor ik Riekje fluisteren dat er bij haar in de buurt een nieuwe grote beweging vanuit New York door een zekere Yaki Kornblit wordt getoond. Ze noemen zich '**graffitikunstenaars**'. Ik hoor Riekje nog zeggen '**Dan ben ik je zeker kwijt**'. Ik ga natuurlijk naar de galerie van Yaki Kornblit aan de Willemsparkweg. Je moet met een trap naar beneden alsof ik in een ondergrondse terecht kom. De geur van penetrante verf stuift mijn neus in. Aan de wanden hangen grote, niet ingelijste, schilderijen tegen de wanden. Inlijsten doet Yaki nooit, dat moeten de verzamelaars zelf maar doen en bovendien waarom ook: alles wordt toch al direct bij de opening verkocht. **Ik heb verschillende keren, dan ga ik eerder dan alle anderen, de hele galerie leeg gekocht, niet wetende hoe ik dit allemaal zou moeten betalen en deed ervan in mijn broek.**

Dondi White, Blade, Quik, Futura, Seen, Rammellzee.

Letters, woorden, soft sprayers en hard liners, thin caps en fat caps, dit alles gedaan met spuitbussen en filtstiften, nieuwe materialen waarmee voorheen nooit wordt gewerkt.

Nooit eerder hebben we zwarte kunstenaars gezien die zich op zo'n opvallende manier manifesteren als kunstenaars. Het zijn minderheden, afstammelingen van slaven die zich van hun ketenen hebben ontdaan en zichzelf kronen, zoals Napoleon voor hen, en zich tot **Vrije Kunstenaars** uitroepen, Ze noemen zich **KINGS**. Ze kiezen de treinen als hun schilderdoeken, binnen en buitenzijden. Treinen als rijdende boeken.

Er worden hele **battles** gehouden, wie maken de mooiste letters, wie de nieuwste creaties; **Tags, Throw-ups, Pieces, Top to bottoms, End to End** en **Whole Cars** die slingeren via de ondergrondse naar bovengronds en de mensen in totale verwarring brengen. **What the Hell is going on ?** Wie besmeurt en vervuult onze treinen, mensen voelen zich onveilig, maar sommigen verbaasden zich over zoveel schoonheid.

Ondertussen ontwikkelen de Kings nieuwe stijlen: **de tag-stijl**, de snelle stijl waarbij de kunstenaar in een snelle beweging zijn naam of schuilnaam verkort neerzet: **Taki 183, Noc 163, Julio 204**, het getal verwijzend naar een huisnummer bijvoorbeeld, **De Bubble-stijl, de blokletter-stijl, de 3-dimensional-style**. Letters kunnen *buitelen, lopen* en *diepte* suggereren, **de Wild-Style** met *hoeken, inkepingen* en *verbindingen* waardoor woorden onleesbaar worden, de **computer en de gothische-stijl**.

De kunstenaars lopen grote gevaren omdat ze in het holst van de nacht moeten werken, plotseling vluchten als de politie van reinigingsdiensten ze met vervaarlijke honden achterna zitten of omdat ze geen andere oplossing zien dan op het dak van een rijdende trein te springen *en ze bij naderende tunnels hun hoofd niet tijdig terugtrekken en onthoofd worden*.

Ik ben geen drinker maar werd wel dronken van deze kunst. Nog niet eens om de fabuleuze kunstwerken maar meer nog door het idee er achter: **HET RECHT OP VRIJHEID VOOR IEDEREEN – HET RECHT OP KUNSTENAARSCHAP** dat tot nu alleen maar voor **WITTE MENSEN** was weggelegd. Maarten Luther Kings de wereld overspannende uitroep: **'I HAVE A DREAM'**.

Luister nu naar Beethovens 'Alle menschen werden Brüder'. Zijn muziek geldt zeker voor onze tijd.

Ik ben adviseur van het museum in Helmond en koop in samenwerking met Jan Bongaarts prachtige werken voor de gemeente. Wij maken op mijn verzoek en sponsoring door 'Wim Kuipers Installaties' ook een losbladige catalogus met nieuwe aangekochte werken begeleid door mijn teksten. Ook de eerste catalogus over **Rammellzee** met een **one man show** in 1986 die daarna wordt overgenomen door Frans Haks van het Groninger Museum. In Helmond ligt Jan Bongaarts nog wel een hele tijd dwars omdat Rammellzee tegen hem '**knucklehead**' heeft gezegd. In het Groninger Museum is een enorme toeloop, bij de opening alleen al zijn er 3000 mensen en moeten daarom schilderijen van de muren gehaald worden.

Rammellzee is misschien wel de meest vreemde, bizarre, sjamanistische, mythische kunstenaar van allemaal. Hij is speciaal van hierboven uit Bardo teruggekeerd om de mensheid zijn boodschap te brengen. Hij is een monnik uit de Middeleeuwen, tijdens de gothiek, en ziet dat hij de taal moet zuiveren. **De taal van de blanken deugt niet**. Hij creëert **Garbage Gods**. Goden die zich tonen in van afval gemaakte costuums, zoals Paus Franciscus nog niet zolang geleden de voeten waste van een gevangene. **Letter Racers** die ten strijde tegen elkaar gaan. Het goede en het kwade. **(Rammellzee tot begin september in Palais de Tokyo)**

Met mijn Liefste Nientje organiseer ik tentoonstellingen in ons huis. Veel kunstenaars zijn hier geweest en soms ruikt het hele huis naar hasj. Wij hebben ondertussen een gigantische verzameling aangelegd.

Achteraf begrijp ik steeds meer dat ik dankbaar mag zijn met zo'n fantastische vrouw als Leonie te hebben mogen trouwen, **toentertijd een impuls van zeker weten**, in het huwelijk altijd achter mij staand, gul voor de kinderen, gul voor de kunstenaars, altijd luisterend naar de problemen met kunstenaars, de spanningen die er altijd zijn als voorzitter bij Kunstzaal 't Meyhuis en tijdens mijn adviseurschap van wat nu heet Museum Helmond. Ze heeft me nooit in de steek gelaten. Dank je 1000x Nientje.

Ik zou bijna vergeten te vertellen dat Nientje ook haar eigen leven heeft. Inderdaad, ze heeft ontzettend hard gewerkt. In de jaren '70 wordt het voor een vrouw bijna gewoon onmogelijk gemaakt om zich te specialiseren in een medisch vakgebied wegens de enorme lange werkdagen. Ze krijgen geen plaats toegewezen. Ze krijgt dan stevast de opmerking: '**Meisje, meisje wat ga je toch beginnen**'. Denigrerend. Mannen zien in die tijd toch het liefst de vrouw achter het aanrecht.

Als ze uiteindelijk voor schoolarts kiest, studeert ze twee jaar sociale geneeskunde, daarna natuurgeneeskunde en als **ze door wonderbaarlijke gebeurtenissen** besluit 8 jaar acupunctuur te studeren en nog een aantal andere korte studies. Ons huis wordt speciaal voor haar praktijk verbouwd. Ze heeft tot haar 75ste verjaardag gewerkt. Veel lichamelijk ongemak meegemaakt: in 2009 begint de ellende toen ze een cva kreeg, daarna twee zware hart operaties, twee gebroken heupen, op het laatst zo zwaar hartfalen dat ze bijna geen adem meer kon halen.

We zijn een jaar voor haar dood nog naar Noorwegen gereisd voor een schilderij van Rammellzee dat we uitgeleend hebben aan de Kunsthal in Oslo. Een jaar later in 2024 zijn we twee dagen voor haar dood naar de operette 'Fledermaus' in Amsterdam geweest. Ze heeft het leven voor 200% geleefd. **Nu terug naar de kunst.**

Yaki Kornblit maakt belangrijke en mooie tentoonstellingen maar geeft geen cent uit om eens mooie boeken te maken voor de kunstenaars. Yaki heeft vele miljoenen verdiend.

Ik heb verschillende mooie catalogi laten ontwerpen door top designer Swip Stolk. Ik kreeg er dan wel een doek of twee voor van de kunstenaar, maar dat was geen financiële verdienpot voor me. Blade, Quik, Koor hebben speciale uitgaven gekregen. De dubbelcatalogus Blade/Quik, ontworpen door Swip Stolk, in opdracht van de Vendex Food Groep onder directeurschap van Piet van Camp krijgt in 1993 een prijs als 'Best Verzorgde Ontwerpen van Nederlandse boeken'.

In 1992 neem ik een groot project onder handen. Het standaardwerk: **'COMING FROM THE SUBWAY'-History and development of a controversial movement.** Meer dan 300 pagina's met teksten van schrijvers, verhalen van kunstenaars en full color uitgevoerd. Maar dat boek komt er niet zomaar. Ik krijg Volvo marketing directeur als sponsor voor 50.000 gulden, maar ik moest wel een van mijn mooiste Dondi White doeken van 200x300cm afstaan.

Er is veel belangstelling voor het boek. Er zouden wel 100.000 boeken verkocht kunnen worden bleek uit een peiling, maar de financiële crisissen tussen 1986 en 1995 gooien roet in het eten. Er komt uiteindelijk een Nederlandse, Duitse en Franse editie. **De Engelse editie die het meest belangrijk is komt niet tot stand omdat de grote uitgever Abrahams uit New York weigert zijn nek uit te steken voor vuilnis graffiti.** Met heel veel moeite spelen we quitte. Maar het is wel het belangrijkste boek geworden dat voor de historie van de graffitikunst is vastgelegd.

In 2009 heeft designer Teun van de Wittenboer een verschrikkelijk mooi boek van Blade en zijn werken ontworpen. Hierin staan ook een aantal brieven die Blade naar me heeft geschreven. **Teun gaat ook het boek dat ik over Leonie en mij aan het schrijven ben ontwerpen.**

Wij hebben de halve wereld afgereisd met onze graffiticollectie. Boymans 1983, Groninger Museum 1984 en 1992, New York, Boston, Louisiana Museum Humlebaek Denemarken 1984, Leopold Hoesch Museum Düren, Nassauischer Kunstverein Wiesbaden en Heidelberg Museum 1987, **Los Angeles MOCA 2011 met JEFFREY DEITCH**, Musee National Des Monuments Parijs, 1991-1992. Kunsthalle Oslo 2023, **In 1992 in het Groninger Museum 'COMING FROM THE SUBWAY'- History and development of a controversial movement.'**

Uiteindelijk raak ik in de jaren na 2000 eerlijk gezegd meer en meer oververmoeid van mijn graffiti jaren. Ik heb door de jaren heen zoveel brieven geschreven naar museumdirecteuren en andere belanghebbenden en kunstenaars om de zaak van de graffitikunstenaars te bepleiten. Er was nog niet veel begrip. Wel wordt naar aanleiding van mijn **brief aan de eerste zwarte burgemeester David Dinkins** graffitikunstenaar Noc 167 als drugsverslaafde van de straat gehaald en krijgt hij van toen af aan de juiste verzorging, maar dat volgens mij ten koste van zijn kunstenaarschap is gegaan.

U moet zeker weten dat de graffitibeweging de laatste stroming van de twintigste eeuw is geweest. Er zijn nu geen stromingen meer. **Er zijn alleen nog individuen die zwerven als eilandjes in de kosmos. De wereld is uiteengevallen.** . Het individu zelf is ook uiteengevallen in **Lesbisch Homoseksueel Biseksueel Transgender Queer Intersekse A-seksueel en nog vele andere combinaties.**

De graffitibeweging is nog springlevend maar toch zou ik de kunstenaars willen adviseren zich te verenigen in groepen die ergens voor strijden. De vrijheid die ze hebben gekregen zouden ze nu kunnen inzetten voor de maatschappij die uit haar voegen dreigt te barsten. We hebben nu op alle gebieden voorgangers nodig die naar nieuwe wegen leiden willen we niet ten onder gaan. **Minder Hoofd en meer Hart en empathie.** Dat zou ik ze ten eerste willen meegeven om hierover na te denken en weer te gaan strijden. **Battles** voor het redden van ons allen.

In 2013 verkocht ik praktisch mijn hele verzameling aan een Fransman die er een museum van zou gaan maken. Direct na aankoop begon hij te verkopen. **Zo gaat dat nu eenmaal**, zoals ook met de opbrengst van mijn kindertekeningenboeken, **zijnde 60.000 euro**, die ik schonk aan drie instellingen: **De Cacaofabriek, Stichting Batouri voor Afrika en het Theo Driessen Instituut**. Geen van de drie instellingen hebben laten weten wat ze met het geld gedaan hebben. Laat dit een les zijn voor iedereen. Ik had het nooit zo moeten doen, maar in onderling overleg **doelen** moeten stellen.

Phase 2 leer ik in de begin jaren '80 kennen via Joe La Placa en Guillaume Galozzi. Het is geen normale ontmoeting, het zijn jeugdige galeriehouders die met een enorme lef en zwier hier in Deurne komen binnenvallen. Vanuit Schiphol scheuren ze met een taxi door het land naar het Groninger Museum en kunstverzamelaars Wijnand Wildenberg en Henk Pijnenburg. Ik koop direct enkele werken.

Een van mijn laatste grote aankopen is in 2019 een Hemels schilderij van Phase 2, opgedoken uit de kelder van galerie KIS in Amsterdam. Het doek heeft jaren in een kelder gelegen, is nat geworden en het onderste gedeelte, ongeveer 15 cm, totaal verrot.

Als ze me bellen en ik ga kijken zie ik direct dat het een bijzonder mooi doek is. Ik zou zeggen HEMELS gesprayd in schitterende blauwen.

Als blijkt dat het niet meer van de eigenaar van de galerie is maar van een Duitser die handelt in knipscharen voor beautybehandelingen en kappers, omdat de eigenaar van Kis schulden aan deze Duitser heeft moet ik afwachten. Na een hele tijd belt die Duitser me op en brengt hij het schilderij mee naar Deurne. Ik krijg er bij de aankoop nog een gevaarlijke kniptang voor mijn tenen bij.

Het schilderij is naar restaurateur **Emily Goncalves** gebracht, in een klein plaatsje onder Brussel. Daar heeft het maanden gelegen totdat het herboren terugkwam. **Emily** is ook de restaurateur voor werken van de Belgische Koninklijke familie.

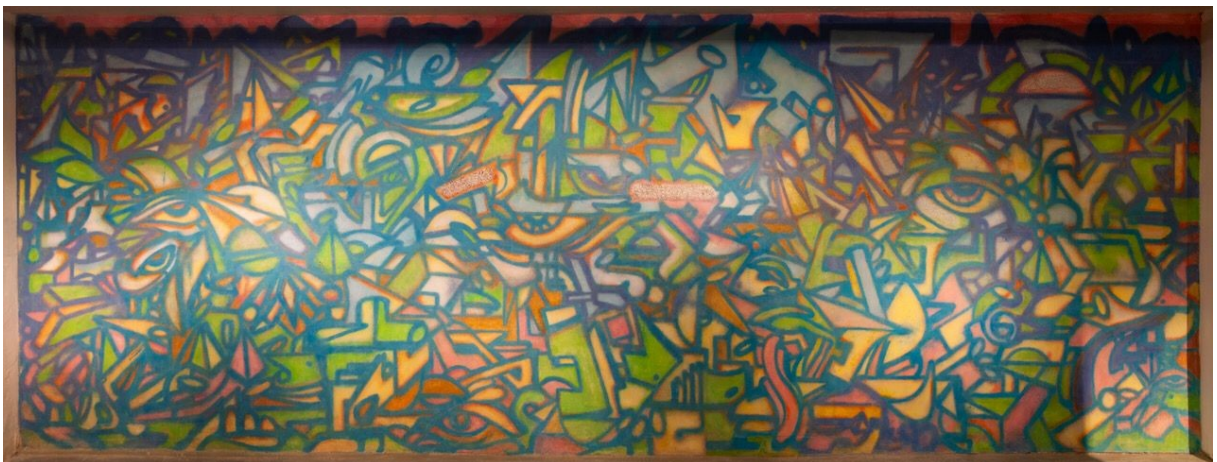

Phase 2, unt., canvas, 520x240, 1992

In november 2021 wordt het werk uitgeleend aan het Groninger Museum en gaat in 2026 naar het CARP MUSEUM in Bordeaux als deel van de Rammellzee tentoonstelling.

Onlangs is met een subsidie van 35.000 euro, geschonken door de Gemeente Amsterdam, een ander werk van Phase 2 dat hij in galerie Kis in 1992 op de muur had geschilderd, maar door de jaren heen met verschillende lagen witte verf was ondergeschilderd door de **beroemde Italiaanse restaurateur Antonio Rava** weer teruggebracht in de oude toestand. **Nieuwsuur van vrijdag 4 april besteedde veel aandacht aan dit meesterwerk.**

Phase 2 is een **Schrijver** (met hoofdletter) en geen graffitikunstenaar. Het ging er Phase 2 om zijn naam te laten circuleren en dat doe je door je naam te schrijven. Niet om er beroemd en rijk van te worden. Anonimiteit is een noodzaak om het schrift te ontwikkelen. Het gaat hem om de 'Hit', het bombarderen, het 'piece', 'Wild Style', het *alfabet* zoals hij zegt een fundamenteel nieuw uiterlijk te geven. Van schrijvers die eerst ondergronds (Rammellzee zou zeggen monniken die in de afgeslotenheid van hun cel boeken schrijven) en daarna bovengronds in het volle licht treden.

'Trendsetters, trendvolgers, vernieuwers, voetvolk, hele legioenen tot de tanden bewapend, klaar om 'artistieke schade' toe te brengen aan een systeem dat doof en blind is voor onze behoeften, en dat allemaal omwille van de 'naam'. Hij noemt zijn kunst **'Impact expressionisme'**.

Het Hemels Blauwe schilderij van Phase 2 is zeer belangrijk geweest omdat mijn allerliefste Leonie op 31 december 2024 terwijl ik dicht tegen haar aanlig, is gestorven. Ze zegt nog dat ik de liefste man ben die ze heeft kunnen wensen en dat ik hoog in de hemel zal komen.

Leonie ligt opgebaard in de grote galerieruimte van ons huis met op de achtergrond het Hemels Blauwe schilderij van Phase 2. Het is een sluier tussen hemel en aarde, alsof ze kijkt, alsof ze wacht.

Je was/bent mijn fantastische vrouw en voor je kinderen Deirdre-Brendan, je kleinkinderen Lieve en Teun en Alex de echtgenoot van Deirdre en Sem de vrouw van Brendan.'. 'Dank je wel mijn Liefste Leonie. 'Ik mis je en 'herinner je me iedere dag en iedere minuut'.

Aan deze laatste tekst is een prachtig verhaal verbonden. Dit jaar ben ik op Art Rotterdam waar veel galleries uit binnen- en buitenland hun kunstenaars tonen. Één galerie bewaar ik voor het laatst om te bezoeken. **'Contemporary Cluster' uit Rome** toont begin juli een tentoonstelling met werken van Aaron van Erp. Als ik uiteindelijk in de stand aankom tref ik daar een solotentoonstelling van de uit Rome afkomstige kunstenaar **Lorenzo Montinaro** aan. Aan de muren hangen sculpturen van marmer met ingekraste teksten. Het blijken grafteksten te zijn. Op een daarvan staat in wit marmer: **RICORDO OGNI GIORNO'** wat in het Nederlands betekent: **'Ik herinner je me iedere dag '**. Je vraagt je af **'Bestaat toeval' of valt het je 'TOE'**.

Het kon niet mooier, ik ben diep onder de indruk en koop mijn allerlaatste kunstwerk. Het is het mooiste sluitstuk uit al mijn jaren van verzamelen.

Nessun dorma van Puccini's opera Turandot is voor Leonie altijd het allermooiste operalied geweest. Ik lees het voor en daarna hoort u de muziek.

*Niemand mag slapen! Niemand mag slapen!
Zelfs jij, o Prinses,
in jouw koude kamer,
kijk naar de sterren,
die trillen van liefde
en hoop.
Maar mijn geheim is in mij verborgen,
mijn naam, die niemand zal kennen.
Op jouw mond zal ik hem uitspreken.
wanneer het licht zal stralen,
en mijn kus zal de stilte doen verdwijnen,
wat jou de mijne zal maken.
(Niemand zal zijn naam kennen...
en wij moeten, helaas, sterven, sterven!)
Verdrijf, o nacht!
Sterren gaat onder!
Sterren gaat onder!
Bij het ochtendgloren zal ik overwinnen!
Ik zal overwinnen! Ik zal overwinnen*

DE KUNST ZAL OVERWINNEN !

DE LIEFDE ZAL OVERWINNEN !

